

Dosarul nr. 2ra-1567/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), judecătorul: I. Păduraru
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecătorii: I. Muruianu, V. Efros, N. Budăi

ÎNCHEIERE

19 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Luiza Gafton
Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Samson împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Primăriei mun. Chișinău, Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării art. 6 paragraf 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului, art.1 al Protocolului nr.1 al Convenției exprimată prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încălcarea dreptului la protecția proprietății, repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2018, prin care s-au respins cererile de apel declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Alexandru Samson,

c o n s t a ț ă :

La 25 mai 2017, Alexandru Samson a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției a Republicii Moldova, Primăriei mun. Chișinău, Consiliului mun. Chișinău, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Roman Talmaci, cu privire la constatarea încălcării articolului 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, articolul 1 al Protocolului nr. 1 al Convenției exprimată prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 12 iunie 2008 a Curții de Apel Chișinău nr. 3-1213/2008 și încălcarea dreptului la protecția proprietății pentru perioada 30 mai 2013 – 30 mai 2017, încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului material în sumă de 2 244 lei pentru perioada 27 noiembrie 2013- 25 mai 2017, prejudiciul moral în mărime de 2 400 euro echivalent în valuta națională pentru perioada de 48 de luni (30 mai 2013 – 30 mai 2017) pentru neexecutarea hotărârii judecătorești și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3540 lei.

În susținerea acțiunii reclamantul a indicat că, la 26 ianuarie 2007 Judecătoria Centru, mun. Chișinău a admis acțiunea și a obligat Consiliul mun. Chișinău să

asigure familia sa cu spațiu locativ, în conformitate cu normele stabilite de legislația în vigoare. Consiliul mun. Chișinău, nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond a depus apel, iar la data de 05 iunie 2007 Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a respins apelul declarat de către Consiliul mun. Chișinău și a menținut hotărârea din 26 ianuarie 2007 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

La 02 august 2007, Consiliul mun. Chișinău a contestat cu recurs decizia din 05 iunie 2007 a Curții de Apel Chișinău, iar la 19 decembrie 2007, Curtea Suprema de Justiție a casat hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel și a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

La 12 iunie 2008, Curtea de Apel Chișinău a decis să admită cererea și să oblige Consiliul mun. Chișinău, să-l asigure pe Samson Alexandru cu spațiu locativ. Nefiind atacată în termen cu recurs, decizia Curții de Apel Chișinău din 12 iunie 2008, a devenit definitivă și irevocabilă, însă reprezentantul Consiliului mun. Chișinău invocând faptul că a făcut cunoștință cu hotărârea la 24 decembrie 2008, a înaintat cerere de recurs, care la 18 martie 2009 a fost respins ca fiind tardiv de către Colegiu Civil și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție.

Reclamantul a punctat că s-a adresat organelor de stat responsabile pentru executarea hotărârii și prin încheierea nr. 12-1021/08 din 31 iulie 2008 emisă de către executorul judecătoresc Victoria Eremia, s-a dispus primirea spre executare și intentarea procedurii de executare, cu propunerea Consiliului și Primăriei mun. Chișinău de a executa în termen de 15 zile, cerințele documentului executoriu, iar după reformarea oficiilor de executare, cauza a fost adresată executorului judecătoresc Oleg Ungureanu, iar ulterior, procedura de executare a fost strămutată executorului judecătoresc Roman Talmaci, în baza actului de preluare a procedurii executorii nr. 003-575/13 din 12 iunie 2013.

Reclamantul a menționat că, în anul 2010, s-a adresat cu cerere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului în vederea constatării încălcării art. 6 § 1 și art. 1 din Protocolul nr. 1 CEDO și adjudecarea prejudiciului moral și material, cerere sa fiind primită spre examinare și înregistrată cu nr. 1582/10 Samson c. Moldova.

Alexandru Samson a precizat că, în pofida existenței hotărârii irevocabile emisă în baza Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești (nr.87 din 21 aprilie 2011, publicată în M.O. la 01 iulie 2011 Nr. 107-109, art. Nr : 282), până în prezent titlul executoriu a rămas neexecutat, astfel fiindu-i încălcate drepturile recunoscute și garantate, acțiuni și inacțiuni prin care în mod direct îi sunt cauzate prejudicii de ordin material, exprimate prin achitarea serviciilor avocaților, achitarea transportului pentru deplasări în mun. Chișinău și prejudiciu moral manifestat prin stare de stres și nervi față de atitudinea și tratamentul autorităților, iar suma de 2100 euro, echivalent în lei moldovenești reprezintă o satisfacere echitabilă a prejudiciului moral pentru perioada 27 noiembrie 2013 -25 mai 2017.

În argumentarea prejudiciului moral solicitat reclamantul a remarcat că, lipsa spațiului locativ l-a determinat temporar să se schimbe cu traiul în satul XXXXXX, r-nul XXXXXX, însă pentru deplasările la organele de stat în competența cărora sunt obligate să execute hotărârile definitive și irevocabile, trebuie să se deplaseze cu autobusul, costul căruia este de 32 lei într-o direcție, este nevoie să facă copii la

diferite răspunsuri și hotărârile instanței de judecată, să achite serviciile avocaților, iar în total are cheltuieli de 2244 lei.

Alexandru Samson a solicitat, admiterea cererii de chemare în judecată, constatarea încălcării art. 6 § 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului, art.1 al Protocolului nr.1 la Convenție exprimată prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 12 iunie 2008 a Curții de Apel Chișinău nr. 3-1213/2008 și încălcarea dreptului la protecția proprietății, încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a prejudiciului material în sumă de 2244 lei, și a prejudiciului moral în mărime de 2100 euro echivalent în valută națională pentru perioada de 3 ani și 6 luni de zile de neexecutare (27 noiembrie 2013 – 25 mai 2017).

La 14 iulie 2017 reclamantul a depus cerere privind modificarea pretenției din cererea de chemare în judecată, cu privire la încasarea prejudiciului moral prin care a solicitat încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a Republicii Moldova în folosul său a prejudiciului moral în mărime de 2400 euro echivalent în valută națională pentru perioada de 48 de luni (30 mai 2013 – 30 mai 2017) de neexecutare a hotărârii judecătorești.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Samson, constatată încălcarea articolului 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a articolului 1 al Protocolului nr. 1 al Convenției exprimată prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii din 12 iunie 2008 a Curții de Apel Chișinău nr. 3-1213/2008 și încălcarea dreptului la protecția proprietății pentru perioada 30 mai 2013 – 30 mai 2017, încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a Republicii Moldova în beneficiul lui Samson Alexandru, prejudiciul moral în mărime de 1000 euro, convertiți în valută națională, conform cursului BNM la data executării hotărârii, pentru perioada de 48 de luni 30 mai 2013 – 30 mai 2017, pentru neexecutarea hotărârii judecătorești și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2 500 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

În susținerea soluției date, instanța de fond a concluzionat că solicitările reclamantului sunt întemeiate, însă se încadrează parțial în prevederile legii, ceea ce duce la imposibilitatea admiterii integrale a acțiunii.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 02 octombrie 2017, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a depus apel nemotivat, iar la 01 decembrie 2017 cerere de apel motivată, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

La 10 octombrie 2017 Alexandru Samson reprezentat de avocatul Angela Colțov a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani), prin care a solicitat admiterea cererii de apel, casarea în partea pretenției respinse și modificarea în partea pretențiilor admise parțial a hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care, din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova să fie încasat în beneficiul său suma prejudiciului moral în mărime de 2400 euro, echivalent în lei moldovenești la data executării, 2244 lei

prejudiciul material și 3540 lei suma compensației pentru cheltuielile pentru asistența juridică.

Prin încheierea din 13 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Alexandru Samson reprezentat de avocatul Angela Colțov, cu acordarea apelantului unui termen de 7 zile din momentul recepționării încheierii pentru înlăturarea neajunsurilor și anume prezentarea apelului motivat.

La 21 februarie 2018 Alexandru Samson reprezentat de avocatul Angela Colțov a depus cerere de apel motivată prin care a reiterat solicitările inițiale.

Prin decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Alexandru Samson și menținută hotărârea din 28 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 23 mai 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată (f.d.190-194).

În motivarea recursului recurentul își întemeiază recursul pe dispozițiile art. 432 alin.(1) și (2) lit. c) Cod de procedură civilă și a menționat că nu este de acord cu decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, o consideră neîntemeiată și pasibilă casării deoarece instanța de apel eronat a interpretat Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 29 martie 2018, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 02 mai 2018, confirmare despre recepționarea acesteia de către părți la materialele dosarului lipsește.

În aceste circumstanțe recursul, declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, la 23 mai 2018, se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la

judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 02 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, iar alegațiile invocate în recurs nu indică

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul, declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecători

Luiza Gafton

Dumitru Visternicean